

Giáng sinh ngày xưa

Tác Giả: Tráng Phú Thọ

Thứ Bảy, 20 Tháng 12 Năm 2008 22:07

Mùa Giáng Sinh năm 1957, gia đình tôi vừa mới yên ổn ăn cơm tối thì miên đột ngột mừng có tên gọi là Cái Sơn, ngay gần cuối cái đuôi khoằm khoằm trên bôn đờnóc Việt Nam có hình chữ S. Khu đờnóc Cái Sơn thuộc tỉnh Kiên Giang là đất trồng lúa dân miền Bắc, những người vào năm 1954 đã phải rút ruột bỏ đi nhà cửa ruộng vườn, mất mất tiên cảnh vào miền Nam lánh nạn cộng sản. Họ là dân di cư ở Cái Sơn đầu là những người đã mất đi bôn u bôn vui con trâu cái cày và là dân "có đờo". Kiểu cách ăn nói thông thạo của người miền Bắc ngày xưa gọi những người theo đờo Công giáo là người "có đờo" và những người theo các tín ngưỡng khác hoặc không theo một tôn giáo nào là dân "ngoại đờo". Người "có đờo" hay dân "ngoại đờo" chẳng ai suy bì hay thắc mắc về cái tên gọi đi thì họ đã trở nên quen miên và đờo c m i người m c nhiên chấp nhận. Ở vùng đờnóc Cái Sơn mệnh mông vui trời nóc bôn ngàn cũng thì thông có một gia đình "ngoại đờo" hoặc một ít người đã từng sinh sống ở đô thị của các tỉnh miền Bắc, đờo c gọi là dân tỉnh thành. Sau này vùng Cái Sơn trở nên trù phú vui ruộng lúa chày dài đờn tỉnh chân trời, tôm cá đầy kinh rạch thì những người "ngoại đờo" cũng đã hội tụ trở thành "có đờo" và dân tỉnh thành cũng đã bị mất khi n i ruộng đờn chân l m tay bôn.

Gia đình tôi đờn lập nghiệp ở Cái Sơn tỉnh một vùng quê miền duyên hải Bắc Việt. Dòng họ n i ngoại thì ông c ông s cho đờn thì họ ăn không biết no, người không biết chán chúng tôi chỉ bám chặt vào mảnh vườn sào ruộng đờp đời khoai sắn sống qua ngày. Quê tôi nghèo l m. Ở làng chỉ có dăm ba cái nhà ngói còn toàn là nhà tranh vách đất. Ruộng đờn thì phèn chua nóc m n, c y c y mùa đờo c mùa m t nên nhà nào cũng chỉ m t m đờ ăn. Thế những làng tôi l i có một ngôi nhà thờ "kiểu Tây" bôn thờ nh t vùng. Cho đờn bây giờ, cũng đã đờn c n a thờ k r i, tôi v n còn nhớ đờn tỉnh chi ti t ngôi thánh đờn mà dòng họ tôi đã m t lòng rau cháo qua ngày những nh t đờn ph i xây m t đờn thờ x ng đáng là n i Chúa ng . Tôi đã đờo c đi thăm nh i u nhà thờ to l n n i tỉnh trên thờ gi i những l i ch ng có m t c m xúc nào v i những ki n trúc đờ s và những công trình m thu t vô ti n khoáng h u qua nh i u th i đờ i. Bao nhiêu tâm tình m n th ng, tình nghĩa ch t ng t đ t dào tôi đã đờ l i n i tháp chuông của ngôi nhà thờ làng tôi. Chẳng biết ngày xưa làm thế nào mà cha ông chúng tôi chỉ v i hai bàn tay g y gu c và chỉ c thang tre y u t đã l i có thờ xây đờo c cái tháp chuông cao vút ngà ngh đ i trời xanh. Người tháp có ba qu chuông mua t bên Tây v . Mỗi ngày ba l n tỉnh chuông vang lên m i gọi con cái "ch y v i" v nhà Chúa kính nguyện s m t i. Tỉnh chuông đánh th c dân làng th c đ y sau giờ c ng mi t mài, người nào người n y v i v cái áo đi mau ra nhà thờ cho k p l . Những buổi trưa bôn công việc nhà của đờn áng không đờn nhà thờ đờo c những khi v a nghe tỉnh chuông đờ h i, m i người đờu ngh tay đờn áng đờn lên quay m t v phía nhà thờ đờ cùng họ p lòng họ p ý đờ c kính nguyện r t s t s ng. Tỉnh chuông ngân nga vào m i buổi chi u lúc dân làng quang gánh v nhà sau m t ngày làm l ng v t v . Nh i u người chỉ k p ch y ào xu ng đ i c u ao giữ quàng bôn đờt r i v i vàng vào nhà thờ b t đờu buổi kinh chi u. Tỉnh kinh trầm b ng lắng vắng trên r ng soan già bay cao vút lên chín tỉnh mây, âm vang v ng xa t i những cánh đờn xanh m u m non con gái ch y dài đờn tỉnh chân trời. L i kinh s t s ng lan to ra nh h ng trầm t bao t m lòng cung kính nguyện c u xin cho s ng đời bình an. Nhà thờ làng tôi là đờa ch c trú thờ hai của dân làng, là n i n nấu của những ngày lo n l c và cũng là n i h i hệ đình đám trong những ngày l t t quanh năm. Nghe tin Việt Minh v

Giáng sinh ngày xưa

Tác Giả: Tráng Phú Th&

Thứ Bảy, 20 Tháng 12 Năm 2008 22:07

Đến gần làng là mọi người già trẻ lớn bé chạy vào nhà thờ đóng chốt cửa lại rồi xin kinh cầu nguyện xin Chúa gìn. Nếu chốt thì cả làng cùng chốt. Chốt trong nhà Chúa. Chốt an lành trong tay Chúa. Khi đi thay là Việt Minh cũng đã vào đến làng nhưng chẳng dám phá cửa nhà thờ để bắt "bọn phản động". Mọi người vẫn bình an đợi sự che chở của Chúa. Ngày Tết thì vui biết bao, nhưng trò chơi và đám múa sập tưng tưng ở cái sân thờ ngoài ngay cửa nhà thờ như là niềm vui. Sáng ngày mừng Môt Tết thì tiếng trống của đình múa sập tưng ngay khi thánh lễ đầu năm vừa xong là một điều khiến chúng tôi. Sau ngày mùa, dân làng cũng nói vui về mừng Xuân đón Tết dưới bóng nhà thờ, để mọi yêu thương như nở hoa đang đua xuân thì.

Nhà tôi cách nhà thờ một quãng đường. Tết của nhà tôi đi ngang con đường làng, qua cái ao nhỏ bên nhà nhưng mà trôi chậm rãi là đã đến cửa nhà thờ. Con đường quá quen thuộc, tôi có thể nhắm mắt đi cũng chẳng sợ ngã xuống ao. Đã mấy năm rồi tôi học chữ quốc ngữ, học giáo lý gian nhà phía hông trái nhà thờ. Suốt ngày tôi chơi quanh quẩn ngoài nhà thờ. Mọi người nghe tiếng chuông là tôi chạy vào nhà thờ ôm chốt cái sợi giây thờ ngoài to ngoài mà ông bố vác giỏ đi gom nhè thóc đang cõng cõng thân mình lên để giặt chuông. Nhìn người nông dân già nua chồm vào giặt để giặt nhè cho bụi chuông. Lần nào để giặt chuông tôi cũng khoe với tôi để nhìn người đi học với chút hãnh diện của bà mẹ suốt đời hy sinh, nhè nhè ăn nhè nhè cho con cái.

Cứ đến những ngày lễ tết thì nhà thờ làng tôi chốt nhè nhè. Không kể dân làng mà những giáo hội từ các làng lân cận cũng đến để cho long trọng và nhè nhè là để nghe tiếng phong cầm réo rắt trên gác đàn. Thấy tôi đã lớn lên Hà Nội, đi lên để về mấy lần mua để chiêng đàn này cho nhà thờ. Chiêng đàn có hai bàn đặt phía dưới, người đánh đàn phải đặt chân trong khi tay gõ trên những phím đàn hai màu đen trắng. Ngày mang chiêng đàn về, tôi đã để nhìn ngắm sự mới mẻ thích. Sau khi khiêng chiêng đàn vào nhà thờ cho bụi hát thì tôi chốt để xa mà nghe âm thanh trầm bổng vang lên.

Trước khi chạy về nhà tôi đi vào Nam, tôi vừa mới lên tám. Chắc là tôi đã "to xác" nên tôi mới khâu cho chiêng áo dài đen để "đi nhà thờ nhà thánh". Tôi khâu chiêng áo khá rộng, phòng thờ ngoài con gái lớn lên "còn có cái mà mặc". Chiêng áo dài đen rộng quá khổ đã làm tôi chạy chồm lên, tôi bảo "làng mình đã có thêm một xuốt đình rồi". Lần đầu tôi đi chiêng áo dài đen còn chẳng biết đi sau thấy tôi ra nhà thờ mừng Chúa ra đời. Các anh chị tôi đã ra nhà thờ để sắm đồ đạc và trang hoàng cho thánh lễ đêm. Tôi không còn phải ngồi và đi đám trẻ con trên một chiếc ghế gỗ gian cung thánh. Tôi đã mặc áo dài đi nhà thờ, nhưng mà tôi đi còn thông thạo chữ quốc ngữ và biết làm những phép tính cũng tỏ ra một khoảng cách nào đó với bọn trẻ con cùng lứa trong làng mà đa số chỉ biết đi chăn trâu và làm những công việc vặt ngoài ruộng.

Giáng sinh ngày xưa

Tác Giả: Tráng Phú Th&

Thứ Bảy, 20 Tháng 12 Năm 2008 22:07

Tôi ngồi ở ghế trên băng ghế dài có bàn quỳ dành cho người đi lữ hành. Bên trong nhà thờ không còn đèn nến tắt chập chờn, chỉ còn ánh sáng ngoài nhìn vào qua những khung cửa sổ mờ mờ nhạt. Mọi người đều đi về nhà đón Giáng sinh này chen vai góc cạnh kia truy tìm niềm vui cho nhau trong tiếng kinh cầu nguyện cũng theo nên một không gian ấm cúng. Tôi thấy lòng cửa mình người là một tâm hồn hồn nhiên thành qua những nét mặt nghiêm trang kính cẩn người cầu. Tiếng đàn phong cầm như những bài hát tiếng La Tinh với âm thanh quen thuộc trong không khí thánh thiêng của nhà khuya quyên vào Đêm Trại giao hoà trong Đêm Thánh Vô Cùng đón mừng Chúa xuống thế.

Thánh lễ xong, tôi đi lên hang đá viếng Chúa Hài Nhi. Mùa đông miền Bắc cũng giá rét lắm những tôi đi chân đất mà chẳng thấy lạnh gì bởi vì đã mấy ngày rồi tôi đi chân đất quên ăn quên ngủ cho giây phút được đến bên hang đá để nhìn những ngôi sao lấp lánh trong bóng kính màu xanh mờ mờ mà chiêm ngưỡng những Chúa Hài Nhi nằm trong máng cỏ. Chúa sinh ra trong nghèo khổ đau khổ và đem bình an đến cho con cái khổ nghèo. Đức Mẹ quay bên Chúa, đôi mắt nhắm nhắm thì thầm tha thiết thân thể Hài Nhi trong không khí giá buốt giữa đêm đông lạnh lẽo không một tiếng động. Những sợi dây kim tuyến treo lơ lửng lơ trên cửa cửa hang đá bay dập dờn theo ánh đèn lung linh huyền diệu. Tôi viếng hang đá mà lòng cảm động làm người mẹ cảm động lang thang nhìn những ánh sáng bình yên Trại Cao.

Giây phút háo hức mong chờ được chiêm ngưỡng một buổi lễ Giáng Sinh trong hang đá cũng chẳng lâu. Tôi quay bên ghế trên tôi nhìn những người cầu nguyện cầu cho người cầu nguyện rồi đi về phía những người cầu nguyện cầu cho người cầu nguyện cầu. Giữa hai cha con tôi người cầu nguyện cầu xin cho chiếc tranh người cầu nguyện cầu, xin cho chúng con sống đời bình an. Đôi mắt tôi nhìn thấy, đôi mắt người cầu nguyện cầu vào vòng tay những người cầu nguyện cầu Thánh Gia.

Tôi chạy xuống phía dưới nhà thờ tìm tôi. Trong bóng tối chỉ có chút ánh sáng từ cái đèn chai treo trên cửa nhà thờ, tôi nhìn lên hang đá, mình nghĩ thì hồn nhiên xin. Chẳng hiểu sao mà tôi lại không cầu xin cho những con gái hay ăn chóng lớn, hạnh phúc và sau này trở thành người giàu có ích cho xã hội. Tôi cảm thấy áo dài của tôi lấm lem ra ngoài đường làng đi về nhà. Lúc gần về vào ngõ, tôi móc trong túi ra hai cái kẹo bột làm quà Giáng Sinh cho tôi. Tôi thấy thì vào thì đi đó tôi cũng chẳng có một ý niệm gì về cái gì là quà Giáng Sinh. Hai chiếc kẹo bột thì là một phần thưởng để biếu cho tôi vì đã ngoan ngoãn đi lễ nhà đêm. Sáng hôm ngày hôm sau tôi không ra đường nữa. Lúc thức dậy tôi đã nghe thấy mùi xôi thơm ngào ngào từ dưới nhà bếp. Bao giờ tôi cũng dành cho tôi một xôi to gói trong lá chuối và một chiếc bánh phen. Tôi mong ngày mong đêm cho những con chóng lớn để gói ra thì hồn nhiên nhà có những quà bánh hay những món ngon những món quà bao giờ tôi cũng dành phần hồn nhiên cho tôi. Nhà tôi ăn mừng lễ cũng như dân làng, một chỗ xôi dưới những vui vẻ hồn nhiên phúc bất bao. Quà bánh nhà quê chẳng có một xôi hay củ khoai luộc mà sao cảm thấy thân thiện như vậy.

Giáng sinh ngày xưa

Tác Giả: Tráng Phú Th&

Thứ Bảy, 20 Tháng 12 Năm 2008 22:07

Cháy nán cáng sán vào đán mián Nam, đán đát nhau xuáng miát Cái Sán, tháy u tôi cũng cám đác miáng đát gán nhà thá đá sám tái đi vá đác kinh cáu nguyán. Cuác đái cáa tháy u tôi gán lián vái cáa ngá nhà thá. Báng mát cáa ngá nhà thá là tài sán trân quý và tiáng chuông nhà thá là hánh phúc vô biên cáa tháy u tôi. Tá nhà tôi đi ra nhà thá là con đáng cánh mát kinh nác có nháng cây bình bát quanh năm xanh tái. Dân di cá chia nhau mái gia đánh mát lô đát làm nhà đác theo hai bá con kinh. Thám thoát cũng đã hán hai năm tá khi nháng ngái đán tá nhiáu nái á mián Bác gáng gán nhái niáu vái vài cái quán áo tá tái đán vùng đát này. Nháng tám phen lá đáa láp nhà đã đái máu và nán nhà đát gáp ghánh báy giá cũng đã nhán nhái. Cuác sáng cáa dân di cá cháa thá nói là sung túc nháng cháng ai thiáu thán. Mái ngày ba lán tiáng kinh tá nhà thá ngân vang đán tán đáu thôn cuái xóm. Mái ngái cán cáy cáy sáng đái đáo nghĩa táo láp cuác sáng mái nái mián đát máa náng hai mùa.

Lái tát đán nhà thá phái đi trên mát cái cáu khá ngang qua rách nác trong veo ráng đá ba bán xái tay vái nhán g bái hoa đái không tên đá máu. Váa bác xuáng khái cáu là tái nhà chá Lan bán bánh đa. Chúng tôi đát tên nhá váy vì nhà chá làm bánh đa. Nghe nói á ngoài Bác gia đánh chá á ngoài tánh, nháng vào Nam theo bà con há hàng á đây đá đám hôm tái láa tát đèn còn có ngái ruát thát máu má mà náng nhá. Chá Lan xinh đáp, đáng ngái mánh mai và đã hác đán láp Nhát. Khi đi nhà thá chá luôn mác áo dài tráng trông thát thanh lách và duyên dáng. Tôi rát gán gũi vái chá Lan vì mái tuán ít nhát mát lán tôi đáu đán nhà chá mán máy tá báo cũ vá đác. Chá coi tôi nhá mát đáa em và tôi cũng rát quý mán chá. Tá ngày vào Nam, chá Lan bá hác và á nhà phá giúp gia đánh làm bánh đa, sau má thêm hàng táp hoá ngay tái nhà. Chá sáng đán sá mác mác và rát đác lòng mái ngái.

Lá náa đám Giáng Sinh năm 1957, mát mùa Giáng Sinh thát an hoà. Mái ngái hán hoan máng lá trong không khí thanh bình hoan lác. Nhà thá xá tôi cũng đã mua đác máy phát đán. Máy ngán đèn áng và dám chác bóng đèn nhá đá máu trác mát tián nhà thá đã thay đổi hán sinh thái cáa cá xá đáo. Chúng tôi đang lán mò đi trên lái mòn cháp cháng bác vào ngáng cáa cáa mát đái sáng tián nghi vát chát. Giáo háu đá lá năm nay ngái nào cũng ăn mác chánh tá. Các bà các cô mác áo dài ni-lông đá máu. Các ông ngoài mát sá lán tuái mác quác phác, các anh thanh niên đa sá mác quán áo tây có ngái lái còn thát cà-ra-vát náa. Váa bát đáu lá, ban kán đáng đáng ngoài cáa chính thái bài Đám đáng lánh láo Chúa sinh ra đái..., mái ngái hát theo thát trang nghiêm sát sáng. Đán lúc cha xá dâng Mình Thánh Chúa lái còn có đát pháo, tiáng ná rán tan trong đám khuya thanh váng giáa trái nác bao la thát vui vá rán ràng. Bên cánh nhà thá là hang đá lá thiên vái nháng giáy đèn máu cháp cháp đái mát ráng đèn ngôi sao huy hoàng.

Tôi ván mác chiác áo dài đen u tôi khâu cho máy năm vá trác, đáng tá xa ngám bá táng Thánh Gia trong hang đá to gán báng ngái thát mà cháng dám chen chân giáa nháng bá quán

Giáng sinh ngày xưa

Tác Giả: Tráng Phú Th&

Thứ Bảy, 20 Tháng 12 Năm 2008 22:07

áo đáp đá kiáu đá máu đán gán đá nhìn cho tá táng. Gia đình tôi lúc này thát sa sút, gán nhá tráng tay. Có bao nhiêu ván liáng tháy tôi mang hát lên Sài Gòn đá lo sáp đát chá ăn hác á bác trung hác cho anh em tôi. Trên mát chuyán xe buýt, thầy tôi bá ká trám chen lán móc túi láy không còn đáng nào. Tháy tôi vá nhà nháng ngái mát hán nháng u tôi ván không mát lái than ván. U tôi tin là báng cách này hay cách khác, Chúa sá lo liáu cho chúng tôi hác hành đán nái đán chán. Tá ngày gia cánh nghèo túng, tháy u tôi gán nhá xa lá vái chám xóm láng giáng. Mác cám tá nhiên cháng há đáy vá cuác sáng cáa gia đình tôi nháng tháy u tôi đã tá đáo ra mát cái há cách biát ngay cá vái nháng ngái thân quen trong các hái đoàn thuác xá đáo.

Tôi đi ra khái đám đông, thát tháu trong bóng đêm vá nhà. Nháng giáy đèn máu cháp cháp trên hang đá cũng tá tá má đán. Lúc đi ngang qua nhà chá Lan, tôi nghe tiáng chá gái. Tôi bác mau hán đán cái cáng xinh xán làm báng nháng cây tre to trên ngõ vào nhà chá. Chá Lan đáa qua hàng rào mát gói giáy báo có buác giáy gán ghá nói là quà Noel. Tôi nháng nháng không dám láy thì chá báo phái nghe lái chá. Tôi cháa biát nói lái cảm án, cám gói quà đi vái ra khái ngõ. Trái cuái năm tái âm u, nháng vì sao má láp lánh trong cái không gian vô tán cũng không đá sáng đá soi lái mán đáy cá đái. Tôi nháy chân sáo mang gói quà Noel đán nhà anh Đáo đá anh em chia xá niám vui Giáng Sinh. Anh Đáo váa mái mái i chín tuái, táng ngái cao lán rán chác là mát thanh niên rát hoát bát và vui tính. Nhà anh á cách nhà tôi mát quãng đáng ngán. Anh á vái bà má và mát ngái chá gái đã lán tuái. Nghe nói anh Đáo tu xuát, hác giái nháng đi thi hoái mà cũng cháng đáu báng cáp gì. Anh rát khéo tay, viác gì cũng làm đá c và làm mát cách thành tháo nhuán nhuyán. Anh có ngón đàn ghi ta mát mà. Nháng bài nhác cá đán cháng chát nháng nát nhác lên xuáng táo nên nháng âm thanh khi điều đát lúc đán đáp đái mái ngón tay đáu nghá cáa anh là cá mát công trình nghá thuát. Trong khu xóm tôi cháng có ai xáng đáng vái chá Lan cho báng anh Đáo, mác đáu anh thua chá Lan vài tuái.

Anh Đáo đang ngái trác thám nhà nhìn trăng sao. Tháy tôi, anh vái cháy ra đón và tôi khoe anh gói quà Noel cáa chá Lan. Tôi theo anh Đáo xuáng đái i nhà báp chá gán chuáng heo cách xa nhà trên mát cái ván ráng có nháng luáng rau cái tháng đán men bá kinh. Chúng tôi ngái trên mát cái chiáu rách trái trên láp rá khô còn thám mùi náng, bên nái rám cháy âm á khói nghi ngút đá đái muái và chút hái ám giáa đêm khuya. Gói quà Noel cáa chá Lan cho tôi chá mái cái káo và dám cái bánh quy nháng cũng đá cho hai anh em có đá c chút gì nhám nháp giáa đêm khuya trong không khí máng vui thánh thián cáa ngày lá. Anh Đáo rút á trong túi ra mát đái u thuác lá Cotab mái láa hút. Mùi thuác lá thám ngào ngát. Tôi xin anh Đáo thám hái cho biát. Lán đáu tiên "kéo" thuác lá thám làm tôi ho sác sáa. Anh Đáo đáo đàn rái bát đáu hát nháng bài máng lá Chúa Giáng Sinh báng tiáng Pháp và tiáng La Tinh. Giáng anh trám buán nháng giai đái u reo vui cáa nháng cung nhác ngày lá cũng làm cho cá hai chúng tôi ráo rác. Tôi nhìn lên mát ngôi sao sáng nhát trên báu trái và tin ráng nái đó Chúa Hải Đáng đang nhìn xuáng chúng tôi vái tát cá lòng tháng yêu trìu mán. Anh Đáo nói không có duyên vái chá nghĩa nên ká này nghá á nhà vài tháng rái tình nguyán đi hác láp sĩ quan Thá Đác. Thôi thì không có sá làm quan văn thì làm quan võ váy. Tôi cháng có mát ý niám gì vá viác binh lính nên cũng chá ám á cho qua chuyán. Káo bánh cũng gán hát, tôi và anh Đáo lán xuáng cái chiáu rách ngá cánh báp rám cháy âm á. Buái sáng lúc tôi thác đáy thì mát trái đã lên cao.

Giáng sinh ngày xưa

Tác Giả: Tráng Phú Th&

Thứ Bảy, 20 Tháng 12 Năm 2008 22:07

Nhà ch& Lan & ch& r& t& xa & Biên Hoà vào qu& n Đ& c Tu. T& ngày M& & p căn c& Long Bình, dân t& x& v& đây & p nghi& p bi& n khu đ& t này tr& nên nh& n nh& p đô h& i. Ch& Lan ch& cho tôi ng& ng xe ngay tr& c m& t căn nhà hai t& ng xinh x& n v& i giàn hoa gi& y m& u tím. Ch& xu& ng xe, ch& y v& i vào trong nhà. Đ& ng tr& c c& a nhìn vào đ& th& y m& t hang đá Noel nh& nh& n xinh xinh & góc phòng khách. Anh Đáo ch& ng n& ng đi ra. Anh nói oang oang không ng& anh em mình & i g& p nhau & đây, trái đ& t nh& xúu, trái đ& t tròn mà. M& t anh đ& qu& ch, n& c m& t nh& t nhoà. Anh Đáo trông phong s& ng và đ& y đ& h& n tr& c nhi& u. Chuy& n x& a chuy& n nay v& i v& ch& ng anh Đáo đã h& n hai gi& đ& ng h& , tôi xin phép v& và h& n ch& c s& tr& & i vào đêm & Noel đ& cùng đi nhà th& và sau đó v& nhà ăn m& ng & Chúa Giáng Sinh.

Đêm & Noel, tôi tr& & i nhà anh Đáo. Ch& Lan đi& n th& t đ& p. Anh Đáo m& c quân ph& c, chân trái bó b& t kh& p khi& ng v& i đôi n& ng. Chúng tôi đi nhà th& lúc 10 gi& t& i. Th& i bu& i chinh chi& n, r& t ít n& i còn c& hành thánh & n& a đêm. Tôi đ& anh Đáo vào nhà th& đã g& n h& t ch& đ& ng. Th& y anh Đáo, vài thanh niên đ& ng d& y nh& ng ch& ng& i cho th& ng binh. Ban h& p ca t& phía trên gian cung thánh đã b& t đ& u nh& ng cung đ& u Giáng Sinh, trong đêm u t& i chúng con mong ngày mau t& i. Tôi ng& c m& t nhìn lên phía trái nhà th& , t& m b& ng đ& k& hàng ch& m& u vàng Bình An Cho Ng& i Thi& n Tâm D& i Th& . Ti& ng đàn & i ca h& p cùng v& i nh& ng ti& ng th& m thì nguy& n c& u cũng không át đi đ& c âm thanh & m ỹ c& a nh& ng lo& t đ& n pháo binh t& xa v& ng & i. X& ng máu c& a con dân Vi& t Nam v& n đ& ra ngay trong đêm r& t thánh nhi& m m& u. Tôi ôm m& t cúi đ& u kh& n nguy& n Chúa Hải Đ& ng, xin ban bình an cho chúng con.